

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naroče brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnštvo je v hiši štev. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Ljudsko štetje med Slovenci.

Zadnje ljudsko štetje je dokazalo, da število Slovencev na Štajerskem in zlasti na Koroškem nazaduje. Skrčilo se je število Slovencev pri 1000 prebivavcih v zadnjih desetih letih: v Celovcu od 71 na 64, v celovškem okrajnem glavarstvu od 322 na 242, v beljaškem od 330 na 239, v velikovškem od 803 na 773 in v šmohorskem od 248 na 210. Slovenski listi iščejo vzrokov za ta žalostni pojav. Zadnji „Mir“ pravi:

„Slovenski Narod“ išče vzroka v klerikalizmu in poziva na boj proti katoliškim strankam, češ, da se narodni boji ne dajo uspešno izvojevati v zvezi s klerikalizmom ali pa v sodelovanju z njim, temveč le proti klerikalizmu. Protiklerikalna politika je narodna politika.“ Te publike so povzeli drugi slovenski liberalni listi, narekovalo jih pa seveda ni ne trezno premišljevanje in ne izkušnja, ki nam ravno na Koroškem dokazuje nasprotno. Brez slovenskih duhovnikov na Koroškem bi koroških Slovencev že danes ne bilo več, vsaj narodno zavednih ne, liberalizem pa je bil, ki se je med koroškimi Slovenci zajedel, jih naredil neznačajne in tako žalibog velik del koroških Slovencev čez most liberalizma pripeljal v nemškutarski, oziroma nemško-nacionalni tabor, in to že tedaj, še predno se je slovenski „klerikalizem“, da govorimo z „Narodom“, sploh pojavil na Koroškem.

Mi pa trdimo to-le: Glavni vzroki nazadovanja Slovenstva so: nemška kultura, nemški kapital in nemška vlada. Tem trem faktorjem na Koroškem zlasti služijo plačani učitelji renegati, ki zastupljajo srca slovenskih otrok. Stoletja že pluskajo nemški valovi na slovensko ozemlje, zadnji čas hujše kot prej, in zato so postali koroški

Slovenci mehki, za odpor manj zmožni in za nemški jarem bolj dostopni. Kar se je storilo za obstoj Slovencev na Koroškem, je edino-le delo narodne duhovščine. Ako bi duhovščina nehala delati za narod in odložila orožje, v malo letih pade Koroška v germansko žrelo. Zato je vnebovpijoč greh, ako slovenski liberalni listi, enako kakor nemški, napadajo duhovščino in ji očitajo brezdomovinstvo. Resnica je pa tudi, da ta boj, ki ga imamo po vseh slovenskih deželah zaradi vere, slabi našo narodno energijo. Ako bi mi vsaj polovico teh moči, katere moramo rabiti za obrambo vere, mogli porabljeni proti tujemu sovragu, bi se naša meja ne krčila tako naglo. Ker pa mi verske zavesti ne pustimo pasti med našim ljudstvom za nobeno ceno in pod nobenim pogojem, ker ne pustimo, da bi se širilo svobodomiselstvo po slovenskih livadah, zato nam katoliškim Slovincem niti na misel ne pride, da bi se vdali na milost in nemilost sovražniku vere. Tem večji zlodejci so tedaj tisti, ki dobro vedo, da vsled tega trpi naša narodnost, pa nočejo v miru pustiti nam dragocene verske svetinje. Mi smo prepričani, podprti na brezštevne izjave slovenskih liberalnih listov, da so slovenski liberalci v tem oziru še slabši, kakor nemški, in da jim je svobodomiselstvo več kakor pravnost. Nekaj časa so to hinavsko tajili, sedaj pa očitno pojavljajo svoja neverna čutila in izkušajo zlasti mladino potegniti za seboj. Ali se bodo kdaj izpametovali? To ve ljubi Bog, mi si moremo le želeli.

Dostavimo naj še, da je napačna tolažba, češ, da je Slovencev več, kakor jih je našela zadnja ljudska štetje in proglasil centralni statistični urad. Slovenski govorečih Slovencev je v resnici več, slovenski čutečih Slovencev pa ne mnogo več,

kakor naznanjajo uradne številke. Velika razlika med rojenimi in naštetimi Slovenci je le žalosten dokaz, da slovensko narodno čuvstvo tone in da ni v narodu več dovolj odpora proti tujemu nasilju.

Zato naj bi se pa vsaj med narodnoobrambnimi društvi napravilo premirje in naj bi prenehalo zaničevanje tistih, ki delajo za narodno stvar. Dokler bodo pa letele psovke na „farje“ in „Čuke“ in v Ljubljano prihajajoče bratske goste, toliko časa se bo vedno bolj krčila naša slovenska meja.

Deželne finance in g. Mandelj.

Na članke g. dr. Lampeta je bivši poslanec g. Mandelj poslal par vrstic odgovora zopet v „Vedo“. Čemu v liberalno „Vedo“, ne vemo. V tem kratkem odgovoru je g. Mandelj v veliko žalost liberalcev zelo molčeč in je le to še enkrat povdaril, da on stoji na stališču: dežela naj varčuje z razpoložnimi sredstvi in zmerno zviša deželne doklade, da se tako vzdrži ravnovesje v rednem proračunu. G. Mandelj sam čuti, da s tem ni nič posebnega nasvetoval. Posnema le starega očka, ki bi s pridnim delom rad izbrisal par starih dolgov, preden umrje. Ker so g. Mandeljnu drugi pomočki neznani, ali pa jih kot bivši poslanec povedati noče, tedaj pravi, da nima niti poklica, niti potrebe, nadlegovati odgovorno deželnozbornsko večino s kakršnimkoli nasvetom.

Ta večina bi pa Mandeljnove nasvetov tudi ne sprejela, kajti ona stoji na drugem stališču, na tem namreč, da mora država pomagati deželi kranjski iz dolgov ravno tako, kakor drugim deželam. In to stališče je pravo. Čemu bi Kranjci

PODLISTEK.

Za pokilcem.

Spisal Peter Bohinjec.

Dalje.

VIII.

Jaz sem obsedlal konjiča,
tak črnega kot žužavka,
tak gladkega kot ribica,
tak hitrega kot tičica.

Narodna pesem.

Ajdova setev je bila. Vroči dnevi so se vrstili in strela je razsajala po gorah in dolih. Strneno žito je že požeto viselo v stogih, le kaka njiva zapoznelega ovsa je še rumenela po polju.

„Prešmentana brenta, kako si težka! Kar zatočil bi te tja doli po bregu, da se vsa razbiješ. Maže za kolesa nisem še nikoli nosil. Razumeš to, moj ljubi Anželj?“

„Razumem, Ivo! Smolarji so navadna prikazen v naši deželi in živ krst ne bo mislil, da nisi rojen smolar in da nisi sam nabiral smole po hosti. Toda poglej mene, ali nisem podoben strašilu v prosu?“

„Sediva, prijatelj! Tale hruška me je že večkrat pohladila in pokrepčala. Le poglej, pšeničnica je in ima že zrel sad. Pokusiva! Ivo potrese drevo, da so se hruške kar vsule po glavi plemenitega berača.

„Stoj, no, Ivo, saj me ubiješ!“

„Ne boj se za svojo zabuhlo butico. Prav je, da se ti nekoliko omeči.“

Smolar je bil sedemnajstleten fant z ozkimi hlačami in rokavnik mu je bil zadrgnjen s trakom okrog pasu. Ostriženih las s čopom na čelu in

z rjavimi opankami je fant kaj samozavestno stopal poleg svojega raztrganega spremljevalca.

„Danes greva tedaj na Hudenje, v tvoje gnezdo. Pokaži, da se ne bojiš nikogar! Konj grajske gospodične mora biti najin, ako tudi svoje življenje postaviva v nevarnost. Ti boš čakal kak streljaj daleč od gradu in opazoval ljudi in okolico. Jaz pa pojdem z brento na dvorišče. Kakor hitro se mi posreči, izgnati konja iz hleva, ga izročim tebi in ti hajd z njim na Kočnik. Zvečer se snidemo ondi. Razumeš, prijatelj?“

Ivo je srpo pogledal beraču v oči, da jih je ta kar povesil.

Ko se najesta hrušek, odideta, berač proti Zavinku, smolar pa proti Grmuljam.

„Ta bedak! Nič mu ne verjamem. Kakor je prismojen, včasih pa vendarle iztakne pravo. Zdi se mi, da Mate ni prav odločil, ker mu je dal precej prvokrat tako hudo poizkušnjo. Pa naj naredi, kar hoče! Mene ne bo prekanil.“

Tako je govoril sam pri sebi smolar, ko je korakal po samotni cesti.

„Tukaj v mino se največ izve. Vstopimo,“ si misli, in že od daleč začne kričati:

„He, smolar je tukaj! Pusta kolesa, pusta nebesa! Za en laški sold namerim toliko, da se namaže lahko deset vozov.“

„Pri nas malo mažemo, fante! Slabe letine, veliki davki,“ oglasil se mlinar. „Po vrhu pa še tatovi, da človek ni nikoli varen.“

„Teh tatov je pa res toliko, da je groza. Pomislite, oče, meni je zadnjič nekdo brento ukradel, ko sem bil pod jablano zaspal,“ laže Ivo in ogleduje po veži.

„Pa daj maže za dva solda, samo da bo dobra merica.“

„Oh, oče, merica pa taka!“

Ivo sname brento, mlinar odide po kibljo.

„Čakaj, dedec! Saj vsi vemo, kakšne merice ti jemlješ. Klin s klinom!“

Kakor bi trenil, zajme Ivo trikrat iz škafca rmenega pšena in strese v svojo malho.

Mlinar nastavi kibljo, smolar pa vliva iz brente.

„Naredili bomo kar podomače, oče! Kdo bo tako natanko meril. Bodete pa zato navrgli kos kruha. Lačen sem. Danes še nisem ničesar jedel. Slabi časi!“ laže Ivo.

Mlinar stopi v hišo po kruh. Smolar izlije iz kiblje polovico maže nazaj v brento, v kibljo pa nalije s korcem vode, ki je bila v škafu na klopi. Bil je hitrejši, kakor mlinar, ki je premišljal pri hlebcu, koliko bi vrezal kruha.

„Ker si dober človek, ti povem, kam pojdi, da boš dosti in dobro prodal. Pojdi kar po stezi na Hudenje! Tam potrebujejo v gradu veliko maže. Dopoldne je navadno tudi tam gospodična z Rake. Dobra deklina!“

„Z Bogom ostanite, oče mlinar, pa še drugič!“

Ivo zavije po stezi proti Hudenjam in se zadovoljno smeje, ker je mlinarja tako osleparil. Pred gradičem zavije v stran in se ozira za beračem, ki je imel od druge strani priti skozi hosto.

Kmalu ga zagleda. Sedel je na hrastovem štoru in popravljaj svojo razcapano obleko. Ali pod vrhno obleko je nosil še drugo, čedno obleko. Kakor hitro začuje stopinje, zagrne zeleni telovnik in poseže v malho po hruško pšeničnico.

vedno le gurali in sami vse plačevali, druge dežele bi se mastile pri državnem koritu? Vlada bi opravičeno lahko rekla: Glejte, dežela kranjska ima ravnovesje v proračunu, tedaj nobenih podpor ne potrebuje! O odškodnini za kanale in o državnih podporah za melioracije naj tedaj ta premožna dežela kar molči. Pa še nekaj bi se za gotovo zgodilo. Ko bi naši poslanci stopili na Mandeljnovi stališče, potem bi liberalci šele vpili, da dr. Lampe in tovariši ne znajo nič gospodariti in da ne razumejo nič politike. Za vzgled bi kazali desetkrat bogatejšo češko deželo, ki je pa vendar v velikih finančnih stiskah, tako da bodo že letos meseca septembra deželne blagajne popolnoma prazne. In Čehi, kakor menimo, niso v denarnih zadevah ravno preveč tumpasti. Celo g. Ivan Hribar se je le pri njih učil finančne modrosti. Če so pa Čehi tumpasti, no, čemu pa naši liberalci ne svetujejo g. Mandeljnu, da bi, znabiti v spremstvu dr. Ravniharja, s svojimi naveti romal v Prago bratom Čehom na pomoč? Na Češkem je toliko virov za doklade, toliko cvetoče industrije in bogatih bank, tam bi Mandeljnove nasvete o zvišanju deželnih doklad nekaj izdal.

Pa tudi na Češkem z Mandeljnovim receptom ne bo nič. Čehi imajo boljše pomagavce in jim ne bo treba po Mandeljnovih nasvetih segati globoko v svoj žep. Te dni je odpotoval cesarski namestnik knez Thun na Dunaj, kjer je imel s sekcijskim šefom finančnega ministrstva baronom Engelnom daljšo konferenco, na kateri se je obravnavalo, kako bi bilo Češki odpomoči iz zadrege. Ko bi bil g. Mandelj finančni minister, bi rekel Thunu: Deželne naklade zvišajte! Vitez pl. Zaleski bo pa najbrž, ko se povrne s počitnic, našel ključ od državnih blagajnic. Govori se, da hoče vlada Češki zopet dovoliti predujem iz osebne dohodnine in davka na žganje. Da bi kdo take beraške krajcarje vračal, na to se po navadi ne misli. In tako si bo v trenutku uboga češka dežela lepo opomogla. Enako delajo tudi druge dežele, v katerih ne prodajajo finančne modrosti kranjski liberalci in njihov najmlajši znanec, gosp. Mandelj.

DOPISI.

Iz Podbrezij. V nedeljo je bil pokopan Črnetov Jože, katerega je spravil v grob alkohol. Bil je samec, v najlepši moški dobi. Svoje posestvo je prepustil drugim, sam pa se je vdal neizmernemu popivanju. Leto dni ni že nič drugega delal, kot predsedel v gostivni. Kot dober pevec je bil tudi član pevskega društva „Podbreška Lira“. Čujemo, da namerava ta liberalna „Lira“ sedaj enkrat napraviti veselico. Dobiček se bo lahko popil. Bomo že pravočasno poročali, kako bo! — Delo pri novi šoli hitro napreduje.

„No, kaj boš samo hruške otepal? Na, kos kruha in tega-le pšena spravi nekaj v svojo malho. Mene preveč teži in težko bi skočil na tistega iskrega vranca s tako malho. Kako ti je pri srcu, Anzelj, grajski gospod? Ali si pripravljen na vse?“

„Kaj me tako zbadaš? Ali misliš, da sem jaz kakšen bedak?“ odvrne Anzelj in skoči pokoncu.

„E, prijatelj, tebi leže hrabrost v srce, ker si bližje svojih ljudi. Le pomiri se in glej, da se zvečer gotovo snideva na Kočniku.“

Ivo si oprta brento s kolomazom in odide proti gradiču. Anzelj pa spet sede na štor in oteplje črni kruh.

„Prej sem bil norec, zdaj sem pa še večji norec, odkar sem zašel med te vražje duše. Prej sem bil vsaj vsak dan sit in vina mi ni nikoli manjkalo. Zdaj pa naj požiram napol surovo meso in pijem mrzlo vodo. E, ta spet ne bo zá-me! Res sem zaklal svojega svaka, pa kaj hočem? Saj me je najbolj ciganka k temu pripravila. . . In pa še to! Da bi jaz dobri Regini vzel tisto, kar ima najrajši, ter izročil lepega vranca tem razbojnikom! . . . Zdaj ali nikoli!“

Tako je modroval Anzelj sam pri sebi in hud notranji boj se je vnel v njegovi otrpnjeni vesti. Danes je še dan, ki ga utegne odnesti iz tatinske druhali, pozneje bo težko kaj izpremeniti. Ali, kako naj izvrši svoj naklep? Če gre za Ivo in v grad, je izgubljen. Če počaka na hrastovem štoru, mora s konjem nazaj v Kljukčevo družbo. Če se skriva in skrivaj pride do kontese Regine

Iz Sorice. Zadnje nedeljo je bila v Sorici lepa slavnost blagoslovljenja in otvoritve zadrudne elektrarne. Zabavni del je preskrbela godba mladih, veselih fantov selškega orlovskega odseka in selskih pevkv v narodni noši. Kaj takega še dosedaj ni bilo v romantični Sorici. Slavnost se je začela s sveto mašo, ki jo je daroval č. g. dr. Krek in imel slavnosti primeren govor. Slavnosti so se udeležili: g. okrajni glavar Schitnik, staveni svetnik Geilhofer in ravnatelj obrtno-pospeševavnega urada inženir Remec. Po sv. maši se je vršil politični shod na lepem griču pred cerkvijo pod košatimi lipami. Shod je otvoril poslanec Demšar. Izvajal je: Danes se vrši politični shod ob otvoritvi sicer male, a važne električne naprave. Ta naprava je v tesni zvezi z našim zadrudnim gibanjem in pomeni važen napredek v našem gospodarstvu. Ljudstvo je prej tiščala mora. Sedaj, ko vlada S. L. S., tekmuje naša dežela v delu z drugimi bogatejšimi deželami. Tega preobrata bi moral biti vesel vsak, kdor količkaj gospodarsko misli. So pa še nekateri, ki ne vidijo in ne mislijo nič. Govorijo to, kar se je njih jezik navadil iz liberalnih listov. S svojim demokratičnim zadrudništvom je S. L. S. postavila podlago za delo. Za tem zadrudništvom stoji deželni zastop. To kažejo zasedanja deželne zbornice. Svoja demokratična načela more deželni zastop obračati v prid ljudstvu le tedaj, če ima za seboj mase ljudstva, dobro organizirane, kajti boj s kapitalizmom ni lahak. Kdo je imel dosedaj v svoji lasti naravne moči? Veliki kapital, ki si je s tem množil bogastvo. Naša stranka dela na to, da te sile osvobodi in zagotovi pošten obstoj našemu ljudstvu. To se mi zdi prava demokracija. Kapitalizmu boj z združenimi močmi. To je namen novega vodnega zakona, ki smo ga sklenili. S tem bo dobila dežela v roke naše krasne vode in njih moč porabila v korist tistega ljudstva, ki si stoletja prideljuje kruh po naših hribih in dolinah. Dežela pa podpira tudi moralno in materialno mala podjetja, ki so na zdravi zadrudni podlagi. V tem oziru Selska dolina ni zadnja, ampak med prvimi. Na to smo lahko ponosni. Danes je tu otvoritev električne naprave, v jeseni bo na Češnjici. Če bodeta talent našega ljudstva in moč našega zadrudništva skupaj delovala, je prihodnost naša. — Prof. Jarc se v govoru spominja napisa na neki ameriški stavbi: Iztrgal je nebu strelo in železo tiranom. Te besede so veljale Franklinu, iznajditelju elektrike. S to iznajdbo so se otrese ameriške države angleškega trinoštva. To je boj kapitalizmu, po tem zgledu bo delala tudi naša dežela. Liberalci ne znajo drugega kot zabavljati in lagati. Prj. državnoborskih volitvah so vpili tu po vseh hribih liberalci: „Čoč je moko podražil.“ To so neumne laži! Liberalni veliki kapital, ki ima po svojih kartelih vse v rokah, ta dela draginjo. Dunajski župan dr. Lueger je s tem, da je veliko elektrarno dobil v mestno upravo, zadal judovskemu karteliranemu kapitalizmu hud udarec in zagotovil mestu napredek, ki ga ima danes. Potem so pa posojivnice osvobodile našega kmeta iz rok oderuhov. Povzdiga naše živinoreje se je začela po zadrudništvu. S tem ste gotovo vsi zadovoljni, ker je vam v korist, če se za boljše živino več dobi. Zadrudništvo bo odprlo dober trg za naše pridelke in izdelke. Da se je vse to doseglo, ste pripomogli vi, ki ste imeli zaupanje

— kdo ve, če ga bo hotela in mogla skriti pred maščevavci?

Pa Anzelj ni imel dovolj časa, da bi dalje premišljeval.

Smolar je hitro prišel iz gradu. „Vražja duša ta gospodična! Še zdaj je ni semkaj,“ pravi smolar Anzeljnu. „No, pa ogledal sem vendarle vse. Ko je šel oskrbnik po stopnjicah v grad po denar, sem hitro skočil za mlado deklo, ki se je v zadregi skrila v konjski hlev. Jaz za njo in kdo bi si mislil? Predno sem jo opazil, je že z vrha hleva skozi seneni livek klicala nad menoj: „Si mislil, smolar smolasti, da me boš vjel, pa si se peljel na led. Grdoba grda, da te ni sram!“

„Jaz sem voljno poslušal zasmehujoče besede, gledal skozi livek pod streho in videl, da se pride čisto lahko skozi strelnice v zidu v hlev. Takoj me je veter odnesel z dvorišča in glavo stavim, da bo konj moj, ako le kontesa pride. Če pa ne pride, pojdeva na Rako. Malo težje pojde, pa bo že! Saj se včasih človeku sreča sama smeje. Na, jej, če si lačen! Oskrbnik je imel klobaso v stražnici na mizi. Menda mu jo je dekla prinesla za malico. Seveda pes bo revež, ker ga bo oskrbnik spoznal za tata. Naj bo tepen namesto mene, para pasja! Zakaj pa se je tako zaganjal vá-me!“

Kar začujeta peket konskih kopit. Umakneta se v hosto.

Solidon je sledil in cvilil, da je jahavka postala pozorna. Pa še bolj je izpodbodla konja, da se je kar kadilo za njo.

v nas. — Dr. Krek pravi: Ta misel, ki se je danes uresničila, se je že pred leti sprožila v moji navzočnosti pod to lipo. Ko sem začel svoj čas politično delati in šariti za zadrudništvo, so se mi nekateri čudili. Ko sem šel v neki kraj na Dolenjsko snovat hranilnico, so se mi smejali. Danes je tam hranilnica ena izmed tistih, ki imajo največ hranilnih vlog. Tako je bilo tudi, ko sem marsikaj nasvetoval v Selški dolini. V gospodarstvu smo prej nazadovali. Z zadrudništvom se vzdiguje živinoreja. Kmalu bodo prišli časi, ko bodo hodili k nam tuji živino kupovat. Koliko je bilo zabavljanja proti kmetu! Kdo se je brigal? Edino naša stranka se je postavila za ljudstvo. Propadanja kmečkega stanu so bili krivi liberalci, tudi naši. Kmet je bil ničla, dokler se ni zanj potegnila S. L. S. Kdo jim more kaj verjeti? Kmečki poslanci morajo čuvati, da liberalci ne odpro na stežaj vrat tuji živini in ne uničijo našega kmeta. Pri nas so se cene lesa vzdignile s pomočjo kmečkih zastopnikov. Veliko lesa gre iz teh krajev neobdelanega. Treba bi bilo, da bi naši pridni delavci, ki hodijo po svetu les sekati, doma imeli zaslužek in bi izdelan les oddajali, kakor drugje. S pomočjo električne sile se bo dalo tudi to doseči. Zapajte svojim poslancem, ki bodo gotovo za vas delali.

Z Vršiča. Med Prisankom in Mojstrovko na goriški strani se je otvoril dne 4. t. m. planinski dom na Vršiču. Pri otvoritvi je bilo krasno vreme. Navzočih je bilo nad 500 udeležencev, med njimi tudi Čehi in Hrvatje. Stavba, izdelana po načrtu inženirja Skaberneta, je solidna, sobe so elegantne. Govorili so: načelnik dr. Tominšek, župnik Aljaž, Čehi, Hrvatje in vojaki, ki so povzdigovali krasoto slovenskih planin. Postrežba je bila dobra, navdušenje občno.

Iz Železnikov. Na Veliki Šmaren, 15. t. m., pridite vsi somišljeniki v Železnike! Ta dan se bode blagoslovlila nova zastava kat. izobr. in podp. društva. Zastava je zelo krasno izdelana v slovanskem slogu in stane 1200 K. — Popoldne priredi telovadni odsek „Orel“ v Železnikih igrokaz „Za križ in svobodo“. Predstava se bo vršila v prostorih tovaršna Pavla Tavčarja v Zg. Železnikih. Pri predstavi bo sodeloval tudi ženski pevski zbor. Vabljeni so vsi iz okolice in drugih krajev. Posebno rojaki, ki bivajo v bolj oddaljenih krajih, naj pohite ob priliki te slavnosti v svoj domači kraj.

Iz Selške doline. Zadnje nedeljo zvečer so se vračali Selčani na treh vozovih od veselice iz Sorice. Na enem vozu so bile gospe in gospodične v narodni noši in na drugem orlovska godba iz Selc. V Železnikih je naenkrat začelo leteti na vozove kamenje. To „kulturno“ dejanje so seveda proizvajali ljudje, ki pravijo, da pripadajo napredni stranki. Ali ni to lepo napredovanje v pobalinstvu? „Sokoli“ naj vendar počujejo svoje pristaše, da vsaj tuje ljudi na cesti pri miru pustite in ne posnemajte največjih surovcev. Zadeva se je naznanila orožništvu.

Z Bleda. Minister Dlugocz je odpotoval. Bled se mu je posebno priljubil, kakor tudi Trnki. Oba ministra sta se redno udeleževala nedeljske božje službe, Zaraditega in ker sta kazala naklonjenost kranjski deželi, sta se Blejcem prikupila. — Pretekle dni so na Bledu praznovali jubilej duhovni, ki so 25 let, in duhovni, ki so 10 let

„Vražji pes! Kmalu naju bi bil zasledil. Pa saj naju je! Torej počakaj, jaz bom naredil hitro. Drugače bo vse izkazano.“

Ivo je malo časa pozneje že lezel po lestvici navzgor. Takoj se je spustil po livku, skozi katerega se seno meče v hlev, in našel je še osedlanega konja. Pogleda pri vratih na dvorišče. Vse mirno. Stražnica je prazna.

Ivo zasede vranca in smukne skozi vrata, ki so peljala z dvorišča. Le oskrbnikov pes se je zagnal za njim, pa ne daleč.

„To babje sedlo je pa res zlodej! Toliko da sem obvisel na konju. Zdaj pa le brž, Anzelj! Na Kočniku se vidiva.“

Berač zbaše svoj plašč v malho in Anzelj drevi vranca čez drn in strm, napravljen kakor grajski gospod.

Ivo je oprtal svojo brento in hitro stopical proti zavinku.

Ko bi bil Ivo čul Anzeljnu, ki se je veselo smejal ter šepetal tja v širno plan: „Ne boš me videl, Kočnik!“ tedaj bi bil pač krenil drugam. Tako je pa mirno prikorakal v vas in vpil na vse grlo:

„He, smolar gre! Ljudje božji, kupite maže, napol za denar, napol zastonj!“

Rojski vitez Anzelj na ženskem sedlu zamahne z roko in zavije proti Hudenjam.

Grajski norec je prekanil „modre brate“! . . .

Škrjančki so peli,
so bili veseli,
oj tam za goru! . . .

Dalje prih.

DRUŠTVA.

Prostovoljno gasivno društvo v Naklem bo imelo jutri popoldne ob polštirih tomboli pri velikem vodnjaku sredi vasi. Po tomboli bo licitacija pri Španu. Sodelovala bo krajska godba.

V **Besnici** bodo imeli jutri ob polštirih popoldne veselico, katero bo priredilo domače društvo. Na sporedu je igra „Ljudmila“, petje, srečolov in prosta zabava. Čisti dobiček se porabi za napravo novih cerkvenih orgelj.

Gasivno in bralno društvo v Kamni Gorici priredita jutri popoldne na vrtu g. župana Kapusa vrtno veselico. Pevci bodo zapeli več lepih pesmic in nato bo srečolov, tamburanje, šaljiva pošta in prosta zabava.

Mengeš. Jutri pride sem gostovat ljubljansko kat. mladeniško društvo. Pevski zbor nastopi pod vodstvom g. prof. Bajuka in nato bo igra: „Stanovitni kraljevič“.

„**Slomškova zveza**“ je zadnji četrtki zborovala v Kamniku. Mesto je Slomškarje prijazno vsprejelo. Na kolodvoru jih je pozdravil župan dr. Dereani. Vse mesto je bilo v zastavah. Na zborovanju je bilo navzočih nad 100 učiteljev in zelo toliko učiteljic. Krasno je govorila o Slomšku gđc. Štupica. Napravili so se važni sklepi glede organizacije. Vse je kazalo, kako „Slomškova zveza“ vrlo napreduje.

Tretji izlet češkega Orla bo jutri v Kromežihu. Čeških Orlov in Orlic je že nad 10.000.

„Poročila iz bolnice usmiljenih bratov v Lincu omenjamo: Pri različnih boleznih v spodnjem delu telesa se je z jako dobrim odvajajočim učinkom uporabljala naravna **Franc Jožefova grenčica**. Ta Franc Jožefova voda zasluži tedaj pozornost vseh zdravnikov.

Moja stara izkušnja me uči in drži, da tudi za nego kože, ni boljšega mila kakor je svetovno znano **Steckenpferd lilijino mlečno milo** Bergmanna in dr. Tešin ob Labi. Komad po 80 vin. se dobi po vseh lekarnah, drogerijah, parfimerijah i. t. d. Ravnotako je brez primere Bergmannova lilijina krema „Manera“ za nego nežnih, belih damskih rok; v Skatljicah po 70 vin. se dobi povsod. 147 50—19

Dva spretna črkostavca

takoj stalno sprejme 250 1

tiskarna „Tiskovnega društva“ v Kranju.

Lepo stanovanje

obstoječe, iz trah. sob., kuhinje, kopalnice, dveh klet in drugih pritlik, se odda v najem lahko takoj v villi 252 1
tvrdke Zabret & Komp., Kranj.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in Fr. Holzacker, konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure popoldne izven velikih praznikov na razpolago. 183 32

Zidarji, pozor!

Portland-cement najboljše **Dalmatinske** znamke za izdelovanje strešne opeke, za zidanje zelo priljubljen, **traverze**, **Eternit** ter druge stavbinske potrebščine priporoča po zelo ugodnih cenah 216 9

veletrgovina „**Merkur**“
Peter Majdič, Kranj.

Znana pisateljica Pavel Marija Lacroma, drž. plemkinja Marija pl. Egar Schmitzhausen se je izrazila v pismu, naslovljenem na lekarnarja Fellerja, sledeče: „Čutim se dolžno, Vam pisati, kako neizmerno dobro je učinkoval Vaš, po baronici Freytagh doposlani fluid z marko „Elzin fluid“ proti živčnim bolečinam na obrazu. Sprejmite najtoplejšo zahvalo.“ Tisoč podobnih izjav iz vseh krogov govori za blagodejni uspeh tega domačega sredstva. Dobiva se 12 malih, 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici poštine prosto za 5 K pri dvornem lekarnarju Fellerju v Stubi, Elzin trg št. 264 (Hrvatsko).

Res lepa je cerkev, veža ali kuhinja le tedaj, če ima ličen in

trpežen tlak

kakršnega izdelujeta v mnogih vzorcih **Zajec & Horn v Ljubljani.**

Izdelovanje stopnic, cevi. 249 1
Asbestni škrlj „Zenit“.

Pozor, cenjene gospodinje!

Vsaka gospodinja rabi kuhinjsko in namizno posodo ter jedilno pripravo. Če si kupite tudi najpreprostejšo in najcenejšo vrsto kovinaste posode, Vas stane ista toliko, kot pri nama srebrna. Zato ne zamudite

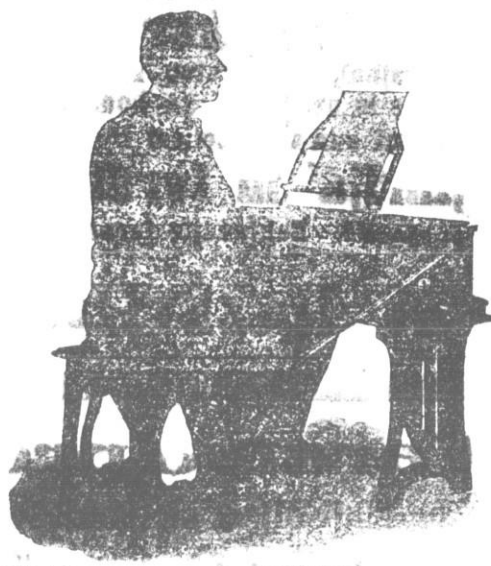
dražbe

dne 16. avgusta ob 1. uri popoldne pri L. Rebolju v Kranju

ker ta dan sva se odločila, staviti izključne cene pod polovično ceno. Vsa srebrnina je iz hotela Malluer z Bleda, zelo lepa in brez vsakega monograma. Vsa zaloga je vredna 4000 K in obstoji iz najrazličnejših predmetov, ki se bodo na željo kupcev prodali več komadov skupaj ali pa posamezno.

Se priporoča

A. Pogačnik in L. Rebolj.

Prospekti brezplačno!

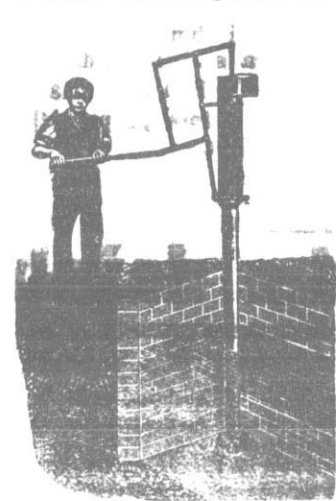
Vijolina s tipkami in lokom! — Najlepša godba za cerkveni kor (orkestralne maše), za izobraževalna društva (n. pr. igranje med posameznimi dejanji predstav) je brez dvombe

klavijolinski kvartet

(2 klavijolini, 1 klavijola, 1 klavičel). Pa, tudi pri pouku petja v šoli in kot domačo godalo, zlasti v spremstvu klavirja, harmonija ali citer je klavijolina nenadomestljiva. Vsakdo postane v 14 dneh perfekten vijolinist. To priznajo vsi, ki so se seznanili поблиže s tem godalom.

Tvornica klavijolin **Bajde & Komp.**
Ljubljana, Dunajska cesta št. 73.

Velika leber zajamčeno dobrih travnih kos lastnih znamk ter bergamskih bruslinih kamnov.

Gnojnične sesalke, porabljive za poljubne globočine.

Raznovidno gospodarsko in poljedelsko orodje.

Kašelj preneha popolnoma od sveže pripravljene Kneipovega čaja proti kašlju. Cena zavoju 1 króno. Dobiva se vedno svež samo pri lekarnarju **Vladko Bartuliću** v Zagrebu, Jelacićev trg št. 19. 160 20-19

239 Prodasta se dva prav ohranjena dobro **strojarska kotla** pri Jožetu Peganu, kotlarju v Škofji Loki.

Ako ne morete jesti, ali ako se počutite slabo, odpomerejo vam zdravniško preizkušeno 182 12--7 **Kaiserjeve železčne melisne karamele** kajti po njih bodeše dobili dober tek, želedec se zopet uravna in okrepi. Radi oživljaljočega in osvežujočega učinka so naravnost nepogrešljive pri turah. Paket 20 in 40 vin. Dobi se pri **K. ŠAVNIK**, lekarna pri sv. Trojici v Kranju.

„Slovenska Straža v Ljubljani“ želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem zanesljivega človeka, ki bi sodeloval 240 3-3 pri „**Ljudskem zavarovanju**“. Zagotovljen je dober in trajen zaslužek. Ponudbe pod „Ljudsko zavarovanje na „Slovensko Stražo“ v Ljubljani.

Lepi prostori na Glavnem trgu v Kranju, pripravljeni za trgovino, se dajo v najem od 1. novembra t. l. Več pove upravništvo „Gorenjca“. 237 4

Umetni zobje! Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo **amerikanski umetni zobje** posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi **plombirajo zobje** 224 6 vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju **O. Seydl, Ljubljana.**

Proda se poceni še malo :::: rabljeno, lahko :::: **motorno kolo** z 2 in pol konjskima silama. Kje? pove upravništvo „Gorenjca“. 229 5

Bartulićeva zdravilska mast se priporoča kot izvrstno in preizkušeno domače sredstvo za zdravljenje in celjenje ran, poškodbe in bolečine na koži, ker ublažuje bol in vnetje na rani, ozeblino in opekline vsake vrste, zdravi kraste, srbečico, izpuščaje po licu in telesu, rane od potu po nogah in telesu, pik od ose, bučele ali komarja, predvsem pri otrocih, kraste in izpuščaje vsake vrste. Cena škatlje 50 vin., kdor pošlje 70 vin. v znamkah za eno ali 6 K za 12 vnaprej, dobi povsod poštnine prosto. Dobiva se v lekarnah in pri izdelovatelju, lekarniku **Vladku Bartuliću** v Zagrebu. 161 20-19

Jakob Košmerlj edina slovenska tvrdka te vrste v **Trstu, ulica St. Martici 11.** Telefon 49 VIII. — Čekovni račun c. kr. pošt. hran. št. 121.805. Priporočam slavnemu občinstvu **veliko zalogo kave, čaja, južnega sadja i. t. d.** Postrežba točna in solidna. 113 18 Na deželo pošljem prosto vožnje po povzetju po železnici in v zavitkih po pošti. Cenik izhaja štirikrat na leto.

Naprodaj je strojarna

s trajno vodno silo

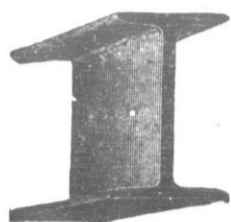
na Bistrici pri Naklem

obstoječe iz hiše, gospodarskih poslopij, njiv, travnikov in gozdov.

Pojasnila daje

238 3-2

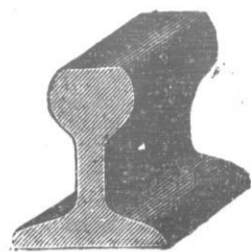
g. Rudolf Jeglič (Nova pošta) v Kranju.

Trgovina z železnino
Podružnica Franc Dolenz v Kranju

priporoča:

Nosilce, šine, štorje za strop, **najboljši dalmatinski Portland-cement**, pocinkane železne cevi, stebre, bo-dečo žico in mrežo za ograjo, vse potrebščine za vodo-vode in stavbe, orodje za vrt, škropivnike, otroško vrtno orodje i. t. d. Popolne kuhinjske oprave. — Polje-deleki stroji in orodja. 133 22

Najprimernejša darila po zelo znižanih cenah! 74 52-32

Prva delavnica ur ter trgovina z zlatnino in srebrnino

Ivan Levičnik

urar in trgovec v Kranju

Cenejše kakor po cenikih! Ne kupujem od prekupcev! Sprejem in izvršim vsa popravila natančno, solidno in po najnižjih cenah. — Istotako sprejem vsakovrstno zlat-nino in srebrnino v popravilo. — Posebno se priporočam v nakup ženinom in nevestam. — Priložnostni nakup!

Zelo važno!!

Za vsakogar je neprecenljive vrednosti zdrav želedec, v dosego tega je pa glavni pogoj redno prebavljanje.

želiščni liker „Ilirija“ je najboljšo sredstvo za dobro prebavo in krepčilo. Samo en po-izkus in prepričali se bodeše o izvrstni kakovosti in njenem učinku. Pristni samo z imenom **„Ilirija“ in tvrdko Franc Berjak, Kranj.** 94 52-29 Zahtevajte izrecno povsod pod tem naslovom!

Varstvo proti požarom!

Najboljše strešno krilo je asbestni škrlj

„ZENIT“

Popolnoma varen v ognju, ne eksplodira kakor drugi konkurenčni izdelki. Štirikrat lažji od opeke. Ceneji kakor vsak drugi škrlj. **Zajeo & Horn, betonsko podjetje, Ljubljana, Dunajska cesta 73.** Samozastop za kranjski in tržiški sodni okraj. 248 1

Franc Dolenz v Kranju.

Ceniki, vzorci in proračuni brezplačno.

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu ohod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po 4 1/4 0/0 brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavni pololetno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.	Daje komunalna posojila občinam, okrajnim in šolskim od-boro m ter zdravstvenim zastopom v 4 1/2 0/0 komunalnih zadolžnicah.	Hipotekarna posojila v zastavnih listih po 4 1/2 0/0	Eskomptuje menice denar-nih zavodov in daje lom-bardna posojila. Prodaja lastne pupilarno varne ko-munalne zadolžnice in za-stavne liste.	Banka je pupilarno varen zavod ter jamči zanjo dežela Kranjska. Uradne ure za stranke vsak delavnik od pol 9. ure do-poldne do 1. ure popoldne.

128 52-22